

Kaikissa tuissa noudatettava ehdollisuuden ehtoja: sängin polttokiello, pysyvän nurmen säilytys, suojakaistat, talviaikainen kasvipeitteisyys (30 % alasta, mutta v. 2023 ja 2024 vihannes- ja perunatuottajilla poikkeuksia), Natura-nurmen säilytys, kosteikkojen ja turvemaiden suojelu (uusi), maanmuokkauksen hallinta (uusi), viljelykierto tai viljelyn monipuolistaminen (uusi), typen ja fosforin rajoitukset

- Turvemaiden suojelu: vuoden 2022 jälkeen maatalousmaaksi muusta käytöstä raivaamalla tai muutoin otettu ala on oltava pysyvästi nurmella; ei koske lohkon muotoa parantavia muutoksia
- Huomaa myös metsäkadon ehkäisyä koskevan EU:n asetusehdotuksen vaikutukset, jonka mukaan vuonna 2021 tai sen jälkeen raivatulla maatalousmaalla tuotettu naudanliha ei olisi markkinakelpoista. Ehdotuksen käsittely alkanut EU:ssa. Valmistuu arviolta v. 2023.

EU:n suorat tuet: maksetaan koko maatalousalalle eli myös raivioille; tukioikeudet häviävät ja oikeus tukeen perustuu ilmoitettuun maatalousalaan

Nykyinen perus- ja viherryttämistuki (n. 170 e/ha) → **perustulotuki** 123 e/ha (mahdollinen vaihteluväli 102-144 e/ha)

Eköjärjestelmä: voidaan hakea vuosittain, sisältää aiemmin ympäristökorvaukseen sisältyneitä vaihtoehtoja

- talviaikainen kasvipeitteisyys 50 e/ha (mahdollinen vaihteluväli 30–70 e/ha)
- luonnonhoitopeltonurmet 65 e/ha (mahdollinen vaihteluväli 50–80 e/ha))
- viherlannoitusnurmet 80 e/ha (mahdollinen vaihteluväli 65–95 e/ha); kasvilajivaatimus lisääntyy neljään
- monimuotoisuuspellot 300 e/ha (mahdollinen vaihteluväli 270–330 e/ha)

Nuorten viljelijöiden tulotuki: maksetaan viisi vuotta max 150 ha, ammattitaitovaatimus kuten aloitustuessa, 88 e/ha (vaihteluväli 73–103 e/ha)

Uudelleenjakotuki pienille ja keskisuurille tiloille: 10–11 e/ha max 50 ha:n alalle

Tuotantoon sidotut tuet C-alueella: sonnit, teuraskaritsat, tärkkelysperuna, erikoiskasvit

Eläinten hyvinvointikorvaus

- valittavat toimenpiteet: nautojen hyvinvointisuunnitelma 17 e/ey, nautojen poikima-, hoito- ja sairaskarsinat 23 e/ey, vasikoiden olosuhteiden parantaminen 344 e/ey, urospuolisten nautojen olosuhteiden parantaminen 135 e/ey, nautojen laidunnus 67 e/ey, nautojen ulkoilu 33 e/ey, sikojen hyvinvointisuunnitelma 11 e/ey, vapaa porsitus 555 e/ey, parannetut porsimisolosuhteet 445 e/ey, emakoiden/ensikoiden olosuhteiden parantaminen 53 e/ey, vieroitettujen porsaiden olosuhteiden parantaminen 69 e/ey, lihasikojen olosuhteiden parantaminen 59 e/ey, lampaiden ja vuohien hyvinvointisuunnitelma 17 e/ey, lampaiden ja vuohien olosuhteiden parantaminen 94 e/ey, lampaiden ja vuohien laidunnus 34 e/ey, siipikarjan hyvinvointisuunnitelma 9 e/ey, siipikarjan olosuhteiden parantaminen 26 e/ey

Luonnonhaittakorvaus tuki entisellään 242 e/ha, mutta eläinkorotus (60 e/ha) poistuu

Luonnonmukainen tuotanto: kasvintuotanto 160 e/ha, avomaan vihannes 590 e/ha, kotieläinlisä 130 e/ha, (myös pysyvien kasvien ja pysyvien nurmien alalle)

Ympäristökorvaus: sitoumus 5-vuotinen, 45 e/ha, puutarhakasveille 113 e/ha

- tilakohtainen toimenpide pakollinen: sisältää viljavuustutkimuksen, lohkoakohtaisen kirjanpidon, ilmasto- ja ympäristösuunnitelman sekä kaksi seuraavista valittua toimenpidettä; toimenpiteen voi vuosittain vaihtaa lukuun ottamatta monimuotoisuuskaistaa
  - o koulutus (5 vaihtoehtoa). monimuotoisuuskaistat, maaperän seurantatieto, lantatoimenpide, sadonkorjuukaluston satotasomittari, kasvinsuojeluruiskun tai lannoitteenlevittimen lohkoautomaatiikka, paikkasidonnainen panosseuranta ja kasvustosensorit, automaattiohjattu traktori tai työkone tai itsekulkeva kasvinsuojeluruisku, optinen hara, kasvinsuojelusovellusten hyödyntäminen, pölyttäjien ravintokasvit vähintään kahdella pellolla (esim. rypsi)
- lisäksi voidaan valita lohkoakohtaisia toimenpiteitä
  - o kerääjäkasvit 97 e/ha
  - o maanparannus ja saneerauskasvit 190 e/ha
  - o kiertotalouden edistäminen (kuten nykyinen lietalannan levitys ja orgaanisten ravinteiden (kuivalannan) kierrätys) 97 e/ha
  - o suojavöhykkeet 350 e/ha
  - o turvepeltojen nurmet 100 e/ha
  - o valumavesin hallinta: altakastelu 214 e/ha ja säätösalaajitus 77 e/ha
  - o puutarhakasvien vaihtoehtoinen kasvinsuojelu 500 e/ha
  - o lintupellot 600 e/ha

Ympäristösopimukset, 5-vuotinen; huom. alkuperäisroduilla sopimuskausi on 1 vuosi

- maatalousluonnon ja maisemanhoito, I arvoluokassa 610 e/ha, II arvoluokassa 460 e/ha, aitaaminen 1 500 e/ha, petoaita 2 400 e/ha, raivaus 450 e/ha, raivaamisesta ja aitaamisesta maksu vain yhtenä vuotena sopimuskauden aikana
  - kosteikkojen hoito 500 e/ha (kosteikkojen perustaminen haetaan ei-tuotannollisen investoinnin tukena)
  - alkuperäisrotujen kasvattaminen, hevonen 350 e/ey, naudat 683 e/ey, kana 300 e/tila (oltava vähintään 20 kanaa tai kukkoa), vuohi 350 e/ey, suomenlammas 300 e/ey ja muut lampaat 350 e/ey
  - alkuperäiskasvit eli geenipankin ylläpito 400 e/kasvilajike
-

Kansalliset tuet

Pohjoisen tuen jatkolle on saatu hyväksyntä; poistunutta LHK:n kotieläinkorotusta tullaan korvaamaan isommalla pohjoisen tuen osuudella.